

Motion till riksdagen

1988/89:Kr339

av Lars Werner m.fl. (vpk)

Byggnadsvården

Anslaget till byggnadsvård inom anslaget F28 kulturmiljövård har årligen under 80-talet uppgått till mellan 15 och 17 mkr. Detta innebär att anslaget reellt sett, med hänsyn till byggkostnadsutvecklingen, skrivits ned med i genomsnitt 8% per år, och totalt till ca 60% av sitt ursprungliga värde. Bidraget tillkom som ett resultat av byggnadsvårdsutredningens arbete. Utredningen redovisade i sitt betänkande SOU 1979:17 i parlamentariskt samförstånd ett bidragsbehov av 40 mkr i 1977 års penningvärde, vilket idag motsvarar ca 100 mkr.

Våren 1988 antog riksdagen propositionen Kulturmiljövård. En ny samlad kulturminneslag antogs och en rad nya angelägna bidrag till kulturmiljövården inrättades. Återupprättandet av byggnadsvårdsbidraget sköts emellertid på framtiden. I riksdagsarbetet (bl a Kru 1987/88:21) gjordes då en klar markering att byggnadsvården skulle ges en hög prioritet i budgetarbetet.

Så har inte skett. I propositionen föreslås en uppräknig med 3% vilket i praktiken innebär fortsatt nedskärning. Den statliga kulturmiljöpolicen från i våras förlorar därmed i trovärdighet när staten inte vill delta i det utökade ansvar för bebyggelsemiljön som är en central del i policen, och inte ens bibehåller den ansvarsnivå som godtogs i början av 80-talet.

Detta är särskilt allvarligt när förutsättningarna för byggnadsvården nu har försämrats på andra sätt. Beredskapsmedel var förut en viktig stödmöjlighet till byggnadsvård. Nu med goda byggkonjunkturer har medlen i stort sett försvunnit och en regeländring omöjliggjort bidragsgivning enligt reglerna för byggnadsvårdsbidrag. Vårdinsatser som planerats ske som beredskapsarbeten ställs alltså in i den långa väntelistan för ordinarie bidrag.

Behovet av bidrag och skadeverkningarna av uteblivna bidrag dokumenteras av riksantikvarieämbetet och länsstyrelserna som har det direkta ansvaret för den statliga byggnadsvården. Hos riksantikvarieämbetet finns en kö med välmotiverade ansökningar, de flesta framförhandlade och prioriterade av länsantikvarierna vid länsstyrelserna innan de sänts vidare. Det är alltså inte fråga om en allmän bidragsgivning utan ett målmedvetet vårdarbete för våra viktigaste kulturlämningar som på detta sätt stagnerar och gör planeringsinsatser meningslösa. I Gävleborgs län t ex, finns vårdinsatser planerade för ca 20 mkr. Med nuvarande bidragsnivå utan beredskapsmedel kommer det att ta 20-25 år att genomföra dessa objekt. Detta är givetvis en orimlig situation, åtskilliga kulturminnen kommer att förfalla eller rivras.

Det kan inte vara rimligt att vid en tidpunkt när det går bra för Sverige nedrusta byggnadsvården på detta sätt. Kulturmiljöpropositionens intentioner

ner måste fullföljas åtminstone så långt att byggnadsvården inte nedrustas. När beredskapsmedlen till byggnadsvård nu avskaffats innebär en oförändrad bidragsnivå att anslaget efter många års urholkning måste höjas med minst det belopp riksantikvarieämbetet äskat, 16 mkr.

Mot. 1988/89
Kr339

Hemställen

Med hänvisning till det anförda hemställs
att riksdagen till anslagsposten F28 Kulturmiljövård för budgetåret
1989/90 anvisar ett reservationsanslag på 64 000 000 kr.

Stockholm den 25 januari 1989

Lars Werner (vpk)

Bertil Måbrink (vpk)

Lars-Ove Hagberg (vpk)

Margó Ingvardsson (vpk)

Alexander Chrisopoulos (vpk)

Berith Eriksson (vpk)

Bo Hammar (vpk)

Hans Petersson (vpk)